

# महाराष्ट्र विधानपरिषद

तिसरे अधिवेशन, २०१५

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

मंगळवार, दिनांक २२ डिसेंबर, २०१५ / पौष १, १९३७ ( शके )

- |                                                                                  |   |                     |
|----------------------------------------------------------------------------------|---|---------------------|
| (१) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग मंत्री | } | यांचे प्रभारी विभाग |
| (२) आदिवासी विकास मंत्री                                                         |   |                     |
| (३) उद्योग मंत्री                                                                |   |                     |
| (४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री                                  |   |                     |
| (५) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्री                                          |   |                     |

प्रश्नांची एकूण संख्या - ३९

पालघर जिल्हयातील आदिवासी गावांचा सर्वांगीण विकास करण्याबाबत

(१) \* १२०५३ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.नरेंद्र पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्हयातील आदिवासी गावांचा सर्वांगीण विकास होण्याच्या दृष्टीने पेसा योजनेंतर्गत निधीचे वाटप करताना वसई व डहाणू तालुक्यांमध्ये चुकीचे निकष लावण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने निधीचे वाटप योग्यरित्या होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. विष्णु सवरा :** (१), (२), (३) व (४) नाही, या विभागाच्या दिनांक २१.०४.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये दरवर्षी राज्यातील अनुसूचित क्षेत्रातील ग्रामपंचायती अंतर्गत गावे/वाड्या/पाडे यांना एकूण लोकसंख्येच्या प्रमाणात आदिवासी उपाययोजनेच्या नियतव्यायाच्या ५% अबंध निधी उपलब्ध करून देण्याच्या योजनेस मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षाकरीता याबाबीकरीता रुपये २५८.५० कोटी इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. त्यापैकी ७०% रुपये १८०.९५ कोटी इतका निधी अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर वितरणाकरीता उपलब्ध झाला आहे. त्यानुसार पालघर जिल्ह्यातर्गत डहाणू तालुक्यातील ८५ ग्रामपंचायती अंतर्गत १७४ गावांना रुपये १०,०२,०९,५७८/- व वसई तालुक्यातील १५ ग्रामपंचायती अंतर्गत २७ गावांना रुपये १,२४,९७,१४३/- इतका निधी दिनांक ३०.०९.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये RTGS द्वारे थेट संबंधित गावांच्या ग्रामसभा कोष खात्यामध्ये उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. सदरचा निधी हा लोकसंख्येच्या निकषानुसार उपलब्ध करून दिलेला आहे. त्यामुळे चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**वांद्रे (पूर्व) शासकीय वसाहतीतील इमारतींची दुरुस्ती व शासकीय कर्मचा-यांना घरे उपलब्ध करून देणेबाबत**

(२) \* १२२२० श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.खवाजा बेग, अॅड.निरंजन डावखरे, अॅड.अनिल परब, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वांद्रे (पूर्व) येथील ९७ एकर क्षेत्रफळावर उभारण्यात आलेल्या शासकीय वसाहतीतील इमारतींचे बांधकाम सुमारे ४० ते ५० वर्षांपासूनचे असल्याने कोणत्याही क्षणी कोसळण्याची शक्यता निर्माण झाली असून कर्मचा-यांना हक्काचे घर मिळावे याकरिता तेथील कर्मचाऱ्यांनी दिनांक १८ मे, २०१५ रोजी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना पत्राव्दारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर इमारतीची दुरुस्ती करण्यात येत असून वसाहतीत अनेक ठिकाणी एक वर्षांपासून डेब्रीज जमा करण्यात आले असून संबंधित ठेकेदाराने इमारतींच्या बाथरूम व टॉयलेटच्या भिंतीवरील खिडक्यांना काचा न लावल्याने घरात मच्छरांचा प्रादुर्भाव वाढला असून वसाहतीत डेंग्यूचे प्रमाण वाढल्याबाबत वारंवार तक्रारी देऊनही सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून कोणतीही कारवाई होत नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर निवासस्थानाच्या दुरुस्तीसाठीची रक्कम कर्मचाऱ्यांच्या वेतनातून वजा होत असतानाही कर्मचारी कमी असल्याच्या कारणामुळे दुरुस्ती तसेच इतर कामे करता येणे शक्य नसल्याचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे अभियंत्याकडून सांगितले जाते, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, वांद्रे (पूर्व) शासकीय वसाहतीतील ९६ एकर भूखंड विदेशी संस्थांच्या कार्यालयासाठी देण्याचे धोरण गृहनिर्माण विभागाने ठरविले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त गृहनिर्माण विभागाच्या धोरणाविरोधात सदर शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या संघटनेने तीव्र विरोध दर्शविला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, उपरोक्त प्रमाणे शासकीय वसाहतीतील इमारतीची दुरुस्ती, त्यांना सोयीसुविधा व भूखंड उपलब्ध होण्याच्यादृष्टीने शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) अंशतः खरे आहे.

वांद्रे (पूर्व) येथील शासकीय वसाहतीमध्ये एकुण ४७८२ सदनिका असून त्यापैकी २१२ सदनिका तज्ञ सल्लागारांनी केलेल्या संरचनात्मक परीक्षणास अनुसरून २१२ सदनिका सुरक्षिततेचा उपाय म्हणून रिक्त केल्या असून त्यांना याच वसाहतीत पर्यायी निवासस्थान उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

दिनांक १८ मे, २०१५ चे पत्र प्राप्त झालेले आहे.

(२) हे खरे नाही.

शासकीय वसाहतीतील डेब्रीज वेळोवेळी उचलण्यात येत असून स्वच्छता राखण्याचे काम करण्यात येते. बाथरूम व टॉयलेटच्या भिंतीवरील खिडक्यांच्या तुटलेल्या काचा वेळोवेळी बसविण्यात येतात. तसेच महानगरपालिकेमार्फत डासप्रतिबंधक फवारणी वेळोवेळी करण्यात येते.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) गृहनिर्माण विभागामार्फत विधानसभा, विधानपरिषद सदस्य आणि राज्यातील खासदारांना सूचनांसाठी पाठविण्यात आलेल्या प्रारूप गृहनिर्माण धोरणात असा प्रस्ताव होता.

यासंदर्भात कोणताही निर्णय झालेला नाही.

(६) वांद्रे (पूर्व) येथील शासकीय वसाहतीतील सदनिकांची कामे विशेष व विविक्षित दुरुस्ती अंतर्गत मंजूर असून ही कामे निविदा स्तरावर आहेत. सदरची मंजूर कामे येत्या एक ते दीड वर्षात पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**आदिवासी विकास विभागाच्या शासकीय प्राथमिक व अनुदानित  
आश्रमशाळांमधील बी.एड अर्हताधारक शिक्षकांना प्रशिक्षित  
समजण्याबाबत**

(३) \* १२६१६ श्री.रामनाथ मोते, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.अपूर्व हिरे :

सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने विशेष अनुमती याचिका १५३११ ते १५३३१ / २००५ मध्ये दिनांक २० फेब्रुवारी, २००७ रोजी निर्णय देणे तसेच मा.मुंबई

उच्च न्यायालयाने देखील याचिका क्र.४६३२/१९९९ मध्ये दिनांक ६ मे, २००४ रोजीनुसार प्राथमिक शाळांमधील बी.एड अर्हताधारक शिक्षकांना प्रशिक्षित समजून त्यांना डी.एड. ची वेतनश्रेणी देण्याबाबत निर्देश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शालेय शिक्षण विभागाने दिनांक ११ नोव्हेंबर, २०११ च्या शासन निर्णयानुसार खाजगी प्राथमिक शाळांमधील बी.एड पात्रताधारक शिक्षकांना प्रशिक्षित समजून डी.एड वेतनश्रेणीस मान्यता देण्याचे आदेश निर्गमित केले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महाराष्ट्र राज्य शिक्षक परिषदेचे कार्याध्यक्ष व कोकण विभाग शिक्षक मतदार संघाचे लोकप्रतिनिधी यांनी देखील दिनांक ७ जुलै, २०१५ रोजी शासनास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शालेय शिक्षण विभागाप्रमाणे आदिवासी आश्रमशाळांमधील बी.एड अर्हताधारक प्राथमिक शिक्षकांना अद्यापही प्रशिक्षित न समजण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, निवेदनाच्या अनुषंगाने काय कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे ?

**श्री. विष्णु सवरा :** (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) प्राथमिक शाळांमधील बी.एड अर्हताधारक शिक्षकांना प्रशिक्षित समजून त्यांना डी.एड ची वेतनश्रेणी देण्याबाबतचा प्रस्ताव वित्त विभागास दिनांक १५.१०.२०१५ रोजी सादर करण्यात आला आहे. वित्त विभागाने शालेय शिक्षण विभागाने निर्गमित केलेल्या दिनांक ११ नोव्हेंबर, २०११ च्या शासननिर्णयाची मूळ नस्ती उपलब्ध करून देणेबाबत कळविले आहे. त्यानुसार कार्यवाही सुरु आहे.

-----

**मुंबई कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये ठेवीवर बनावट कर्ज  
घेऊन केलेला गैरव्यवहार**

(४) \* १२७१४ श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या ६४ कोटींच्या ठेवीवरती ६० कोटी रुपयांचे बनावट कर्ज घेतल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कृषी उत्पन्न बाजार समितीने कोणत्या कारणासाठी कर्ज घेतले व या कर्जासाठी परवानगी घेण्यात आली होती काय,
- (३) असल्यास, एपीएमसीच्या सचिवांनी ठेवीची रितसर पावती न घेण्याचे कारण काय,
- (४) सदर एपीएमसीच्या सचिवांवर कोणती कारवाई करण्यात आली व ठेवीवरती कोणाला कर्ज देण्यात आले आहे,
- (५) असल्यास, याप्रकरणी दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) होय.

- (२) मुंबई कृषी उत्पन्न बाजार समितीने बँकेत ठेवी ठेवल्या होत्या. बाजार समितीने कर्ज घेतलेले नाही.
- (३) देना बँकेकडून बाजार समितीस मुदतठेव पावत्या प्राप्त झालेल्या आहेत.
- (४) व (५) मुंबई कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या ठेवीवर देना बँकेच्या तत्कालीन मुख्य शाखा प्रबंधकांनी बाजार समितीच्या नावाने बनावट कर्ज खाते उघडून अपहार केल्याचे सी.बी.आय. तपासात निष्पन्न झाले आहे. सी.बी.आय.ने सदर प्रकरणी चौकशी करून देना बँकेचे तत्कालीन मुख्य शाखा प्रबंधक व इतर तीन व्यक्ती यांचे विरोधात सी.बी.आय.चे विशेष न्यायालय मुंबई येथे आरोपपत्र दाखल केलेले आहे.

-----

राज्यातील खाजगी विनाअनुदानित शिक्षण संस्थामधील मागासवर्गीय  
विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी शुल्क सवलत अभिमत विद्यापीठातील  
मागास व दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना देण्याबाबत

(५) \* १२६४० अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.राजेंद्र जैन : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील खाजगी विनाअनुदानित शिक्षण संस्थामधील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शुल्क सवलत दिली जाते त्याचप्रमाणे अभिमत विद्यापीठातील मागास व दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना शुल्क सवलत मिळावी अशी मागणी मा.मुख्यमंत्री, मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांचेकडे अभिमत विद्यापीठाकडून माहे ऑगस्ट, २०१५ च्या पहिल्या सप्ताहात करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने सदर विद्यार्थ्यांचे शिक्षण शुल्क भरण्यास असमर्थता दर्शविली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ज्याप्रमाणे राज्यातील खाजगी वैद्यकीय व अभियांत्रिकी व अन्य व्यावसायिक शिक्षक संस्थामधील प्रश्न भाग (१) मधील प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचे शिक्षण शुल्क शासन भरते त्याचधर्तीवर अभिमत विद्यापीठात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक शुल्क भरण्याचे दृष्टीने शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) राज्यातील मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या शिक्षण संस्थांमध्ये शासनाच्या केंद्रीभूत प्रवेशप्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समितीने ठरविलेल्या दराने शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती करण्यात येते.

खाजगी अभिमत विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांचे प्रवेश हे अभिमत विद्यापीठाच्या स्तरावर करण्यात येतात. या विद्यापीठातील शिक्षण शुल्क हे शुल्क नियामक प्राधिकरणाकडून निश्चित करण्यात येत नाही. त्यामुळे खाजगी अभिमत विद्यापीठातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमात शिकणाऱ्या अनुसूचित जाती, विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना राज्य शासन शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ देत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### मुंबईतील बीडीडी वसाहतीतील चाळीच्या दुरुस्तीबाबत

(६) \* ११२१३ आर्कि.अनंत गाडगीळ : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३७९० ला दिनांक १० मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील बीडीडी वसाहतीतील नागरीक हलाखीचे जीवन जगत असून या चाळीच्या पूर्ण दुरुस्तीकरीता ८०० कोटीची गरज असतांना केवळ रुपये ८ कोटी शासनाने मंजूर केले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ८ कोटीच्या निधीतून सफाई कामगारांचा पगार, पालिकेचा मालमत्ता कर, वीज बिल भरावे लागत असून याचा खर्च ५ कोटी इतका येतो, उरलेल्या तुटपुंज्या निधीतून सर्व चाळीची दुरुस्ती शक्य नसल्याने केवळ व्हरांडे, जिने व छतांची दुरुस्ती केली जाते या कारणास्तव बीडीडी चाळीतील नागरीकांचे जीवन धोक्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?



श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

बीडीडी चार्जीचे संरचनात्मक परीक्षण केले असता, बीडीडी चार्जीच्या पूर्ण दुरुस्तीकरिता साधारणपणे रु. ७६६.०० कोटी इतक्या रकमेची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आले आहे. सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षात रु.१४.२६ कोटी मंजूर केले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) डिसेंबर, २०१५ च्या पुरवणी अर्थसंकल्पात रु.१५.०० कोटी इतका निधी प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**सोलापूर जिल्ह्यातील महादेव कोळी समाजातील शासकीय  
कर्मचाऱ्यांचे जातीचे दाखले अवैध ठरविल्याबाबत**

(७) \* ११३६७ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यातील सन १९९५ ते २००० या कालावधीत महादेव कोळी समाजाचे लोक विविध शासकीय नोकरीत कार्यरत असून त्यांच्या जातीचा दाखला अवैध ठरवून २५० कर्मचाऱ्यांना कामावरून काढून टाकले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ज्या कर्मचाऱ्यांवर उपरोक्त प्रमाणे कारवाई करण्यात आली अशा २ हजार कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या मुलांच्या शिक्षणासाठी बँका व पतसंस्था कर्ज देण्यास टाळाटाळ करित असल्याने गंभीर समस्या निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१), (२), (३) व (४) सन १९९५ ते २००० या कालावधीत सोलापूर जिल्ह्यातील महोदव कोळी/ कोळी महादेव जमातीचा दावा करणाऱ्या अर्जदारांपैकी २५० प्रकरणी अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र समिती, पुणे यांनी जमाती प्रमाणपत्र अवैध असल्याचे आदेश निर्गमित केले.

जात प्रमाणपत्र व त्याच्या पडताळणीचा २००० चा कायदा तसेच २००३ चे नियम तयार केलेले आहेत. सदर अधिनियमातील कलम (८) मधील तरतुदीनुसार अर्जदार ज्या जातीचे, जमातीचे किंवा वर्गाचे आहेत. ते सिध्द करण्याची जबाबदारी असा दावा करणाऱ्या अर्जदार व्यक्तीवर आहे. तसेच अधिनियमातील कलम (१०) मध्ये जातीच्या खोट्या प्रमाणपत्राच्या आधारे प्राप्त करण्यात आलेले लाभ काढून घेणेसंदर्भात तरतूद आहे.

समित्यांचे कामकाज हे न्यायिकवत असून अधिनियमाच्या कलम ७(२) अन्वये समितीच्या निर्णयाला केवळ मा.उच्च न्यायालयातच आव्हान देता येते.

-----

### पंढरपूर येथे शासकीय कार्यालयांकरीता जागा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(८) \* १२३५१ श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील शासकीय कार्यालये खाजगी जागेत कार्यरत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ च्या दुस-या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंढरपूर येथील शासकीय कार्यालये शासकिय जागेत उभारणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) ज्या विभागांची शासकीय कार्यालये खाजगी जागेत आहेत. त्या विभागाने नवीन इमारत बांधणे बाबतची पुढील कार्यवाही करणे अपेक्षित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**मौजे नारखेड ते हिंगणा (ता.नांदुरा, जि.बुलढाणा) या रस्त्याच्या  
बांधकामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(९) \* १२५८५ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे नारखेड ते हिंगणा (ता.नांदुरा, जि.बुलढाणा) या रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचेकडे ग्रामस्थांनी तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रस्ता नादुरुस्त असल्यामुळे त्यावर बैलगाडी व ग्रामस्थांना चालण्यायोग्य नसल्यामुळे अनेक अडचणी निर्माण झाल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्याच्या बांधकामाची चौकशी करून पूर्ण रस्ता नवीन करण्याबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांना आदेश देणार आहेत काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय,

(२) नाही.

(३) रस्त्यांची मंजूर कामे व इतर आवश्यक कामे करण्याची कार्यवाही मंजुरी निधी, निकष, प्राधान्य क्रमानुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### स्पेशल स्कूलमधील शिक्षिकांचे समायोजन करण्याबाबत

(१०) \* १२४०८ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वैशाली खमगांवकर, अंझा स्पेशल स्कूल, भायखळा, श्रीमती योगिता गावडे, अ.क. मुन्शी योजना स्पेशल स्कूल, गिरगाव, श्रीमती उज्वला मर्गल, मिरा विद्यालय स्कूल, माटुंगा यांचे रिक्त पदावर समायोजन करावे असे आदेश मा. उच्च न्यायालयाने दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शिक्षिकांचे समायोजन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) व (२) मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक ११/११/२०१४ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार श्रीमती योगिता गावडे, विशेष शिक्षिका यांचे दि.११/०९/२०१५ रोजी रिक्त पदावर समायोजन करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### मंत्रालयातील अग्निशमन यंत्रणा सांभाळण्यासाठी मनुष्यबळ अपुरे असल्याबाबत

(११) \* ११२८० श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंत्रालयास लागलेल्या आगीनंतर अग्निशमन यंत्रणा भक्कम करण्यावर भर देण्यात आला होता सदरहू यंत्रणा उभारली गेली पण ही यंत्रणा सांभाळण्यासाठी मनुष्यबळाअभावी अग्निशमन यंत्रणा स्थिती गंभीर असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त कारणास्तव मंत्रालयाची सुरक्षा पुनःश्च धोक्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) हे खरे नाही,
- (२) हे खरे नाही,
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**त्र्यंबकेश्वर (ता.त्र्यंबकेश्वर, जि.नाशिक) येथे सहाय्यक निबंधक (सहकार) यांचे कार्यालय सुरु करणेबाबत**

- (१२) \* १२६७६ डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) त्र्यंबकेश्वर (ता.त्र्यंबकेश्वर, जि.नाशिक) येथे सहाय्यक निबंधक (सहकार) यांचे कार्यालय सुरु करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचेकडून दिनांक ६ ऑगस्ट, २०१३ च्या पत्रान्वये मा.सहकार मंत्री महोदयांकडे मागणी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रश्नोक्त मागणीचे बाबत कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे,
- (३) नसल्यास, त्र्यंबकेश्वर येथे तालुकास्तरीय सर्वच कार्यालये स्थापित झालेली असतांना सहाय्यक निबंधक (सहकार) कार्यालय नसल्याने स्थानिक, आदिवासी व सर्वसामान्य जनतेची मोठ्या प्रमाणावर गैरसोय होत असल्याने सार्वजनिक स्तरावरूनही याबाबत आग्रही मागणी करण्यात येत असल्याने उक्त कार्यालय त्र्यंबकेश्वर येथे स्थापन करणेबाबत शासनाचे धोरण काय आहे,
- (४) असल्यास, सदर कार्यालय केव्हापर्यंत स्थापन करण्यात येईल ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) हे अंशतः खरे आहे,

स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्याकडून दि. ६ ऑगस्ट, २०१३ च्या पत्रान्वये शासनाकडे मागणी करण्यात आलेली नाही. तथापि मा.विधानसभा सदस्य श्रीमती निर्मला गावित यांचे दि. १२/१२/२००९ व दि. १८/२/२०१० तसेच स्थानिक लोकप्रतिनिधी मा.विधान परिषद सदस्य, डॉ.अपूर्व हिरे यांचे दिनांक २९/०८/२०१२ व दिनांक २७/१०/२०१५ ची निवेदने प्राप्त झाली आहेत.

(२) सदर प्रकरणाच्या अनुषंगाने विभागाने यापूर्वी सन २०११ मध्ये त्र्यंबकेश्वर (ता.त्र्यंबकेश्वर, जि.नाशिक) येथे सहायक निबंधक, सहकार संस्था हे तालुका स्तरीय कार्यालय निर्मितीचा प्रस्ताव उच्चस्तरीय समितीपुढे ठेवण्यासाठी व त्र्यंबकेश्वर तालुक्यासाठी एकूण ८ पदांना मान्यता देण्याचा प्रस्ताव वित्त विभागास सादर केला असता, वित्त विभागाने, "सध्याची आर्थिक परिस्थितीत नवीन पद / नवीन कार्यालयांचा आर्थिक भार उचलणे शक्य नाही." असे अभिप्राय नोंदवून काही मुद्द्यांच्या अनुषंगाने खुलासा सादर करण्यास सांगितले होते. वित्त विभागाने उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांच्या अनुषंगाने सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडून सविस्तर प्रस्ताव मागविण्यात आला आहे. सदरचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त होताच तपासून पुढील कार्यवाही करता येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) मुद्दा क्र.२ प्रमाणे

-----

### **अमरावती येथील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या प्रादेशिक कार्यालयात भूखंड वाटपात झालेला गैरव्यवहार**

(१३) \* १२७३६ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या अमरावती प्रादेशिक कार्यालयामार्फत करण्यात आलेल्या भूखंड वाटपात गैरव्यवहार झाला असून एक महसूल अधिकारी व त्याच्या दलालाने अमरावतीतील विशिष्ट व्यावसायिकांना हे भूखंड उपलब्ध करून दिले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित अधिकारी व त्यांच्या दलालावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. सुभाष देसाई :** (१) हे खरे नाही.

याबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही, असे महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने कळविले आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**राष्ट्रीय सहकार विकास निगमने राज्याच्या सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाला दिलेल्या रकमेवरील व्याज देण्याबाबत**

(१४) \* १२९४१ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय सहकार विकास निगमने (एनसीडीसी) राज्याच्या सहकार, पणन व वस्त्रोद्योगातील सुधारणांसाठी कर्ज स्वरूपात सन २०१४-१५ या वर्षासाठी दिलेल्या दिलेल्या रुपये ११२ कोटी ८२ लाख कर्जाची परतफेड करताना शासनाने केवळ मुद्दलाची रक्कम दिली असून कर्जावरील व्याजाचे रुपये ३७ कोटी १८ लाख थकविल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाच्या या थकबाकीमुळे भविष्यात एनसीडीसीकडून सहकार व पणन विभागाला मिळणा-या कर्जावर परिणाम होण्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एनसीडीसीच्या कर्जावरील व्याज देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) राज्य शासनाच्या विविध योजनांकरीता राष्ट्रीय सहकार विकास निगम (एनसीडीसी) कर्ज स्वरूपात आर्थिक मदत देत असते. मार्च, २०१५ अखेर कर्जाच्या परतफेडीपोटी रुपये ११२.८२ कोटी व व्याजापोटी रुपये ३७.१८ कोटी इतकी रक्कम एनसीडीसीला देय होती. त्यापैकी कर्ज परतफेडीची रक्कम रु. ११२.८२ कोटी दि.१९.९.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये विहित वेळेत मंजूर करण्यात आली आहे. तथापि रु. ३७.१८ कोटी इतकी व्याजाची रक्कम अदा केलेली नाही.

(२), (३) व (४) एनसीडीसी कडून प्राप्त होणाऱ्या कर्जाच्या व्याजाचे दर जास्त असल्यामुळे परतफेड करण्याबाबत शासन स्तरावर विचारविनिमय सुरु आहे.

-----

### नवबौध्दांचा अनुसूचित जातीच्या यादीत समावेश करण्याबाबत

(१५) \* १२९७४ श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन १९५६ नंतर अनुसूचित जातीतील काही जातींनी धर्मांतर करून बौध्द धर्माचा स्वीकार केला आहे अशा धर्मांतर केलेल्या नवबौध्दांना अनुसूचित जातीसाठी असलेल्या सवलती भारतीय संविधानातील दुरुस्तीनुसार लागू आहेत व राज्य शासनाच्या सेवांमध्ये नवबौध्दासाठी आरक्षण लागू आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भारतीय संविधानातील अनुसूचित जातीच्या यादीमध्ये नवबौध्दांचा समावेश नसल्यामुळे त्यांना केंद्र शासनाच्या सेवांमध्ये नोक-या व शिक्षणातील प्रवेश इत्यादींना मुकावे लागत आहे ही शासनाच्या निदर्शनास आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भारतीय संविधानातील अनुसूचित जातीच्या यादीत नवबौध्दांचा समावेश व्हावा यासाठी केंद्र शासनास आवश्यक तो प्रस्ताव पाठविण्याबाबत शासनाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे ?



**श्री. राजकुमार बडोले :** (१) हे खरे आहे.

(२) अशा प्रकारचे निवेदन शासनास प्राप्त झालेले आहे. तथापि, संविधान (अनु.जाती) आदेश (सुधारणा) अधिनियम १९९० पारित झाल्यानंतर अनुसूचित जातीमधून बौद्ध धर्मात धर्मातरीतांना राज्य तसेच केंद्र शासनाच्या घटनात्मक आरक्षण व इतर सवलती अनुज्ञेय आहेत, अशी तरतूद शासन निर्णय दिनांक ८ नोव्हेंबर, १९९० मध्ये केलेली आहे.

(३) याबाबत कार्यवाही करण्यांत येत आहे.

-----

**नांदेड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक कर्ज उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१६) \* १३१५३ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यातील राष्ट्रीयकृत बँका ह्या शेतकऱ्यांना पीक कर्ज, नविन कर्ज व कर्ज पुनर्गठन करण्यास टाळाटाळ करित असल्याने होणाऱ्या मानसिक त्रासामुळे शेतकरी आत्महत्या करित असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने शेतकऱ्यांना कर्ज पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) हे खरे नाही.

नांदेड जिल्ह्यातील १,११,८५५ शेतकऱ्यांना राष्ट्रीयकृत बँकांनी सन २०१५-१६ मध्ये ८४७.५५ कोटी रुपये कर्ज वाटप केलेले असून हे प्रमाण राष्ट्रीयकृत बँकांना दिलेल्या एकूण उद्दिष्ट्याच्या (१०७८.९९) ७९% एवढे आहे.

(२) वरीलप्रमाणे

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**साखर कारखाने, औद्योगिक वसाहती व इतर कारखान्यास धरणातील पाणी घेण्यासाठी घातलेली बंदी**

(१७) \* १३१९२ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दुष्काळी परिस्थितीमुळे शासनाने धरणातील पाणी जनतेला पिण्यासाठी राखीव केल्याने साखर कारखाने, औद्योगिक वसाहत (एमआयडीसी) व इतर कारखान्यांसाठी पाणी घेण्यास सोलापूर जिल्हाधिकारी यांनी बंदी घातल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उजनी धरणातून साखर कारखाने व एमआयडीसीला पाणी घेण्यास बंदी घातल्यामुळे पुणे, नगरसह सोलापूर जिल्ह्यातील सहा कारखाने बंद राहणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे, नगर, सोलापूर जिल्ह्यातील साखर कारखाने व एमआयडीसी बंद राहिल्याने शेतकरी व कामगारांवर उपासमारीची पाळी येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, वरील प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. सुभाष देसाई :** (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) हे खरे नाही.

उजनी जलाशयावर एकूण १८ औद्योगिक पाणी वापर संस्था मंजूर असून त्यापैकी ५ एमआयडीसी, ७ साखर कारखाने व ६ इतर औद्योगिक संस्था आहेत. त्यांच्यापैकी ३ एमआयडीसी, ७ साखर कारखाने व ५ इतर औद्योगिक संस्था कार्यान्वित असून उर्वरित संस्था कार्यान्वित नाहीत. सध्या कार्यान्वित असलेल्या संस्थांना पाणी पुरवठ्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे. परंतु अद्याप त्यांचा पाणीपुरवठा खंडीत करण्यात आलेला नाही.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांनी उजनी धरणाच्या वरच्या भागातील धरणातून उजनी धरणात समन्यायी तत्वावर पाणी वाटपाबाबत सन २०११ पूर्वी मंजुरी असलेल्या औद्योगिक पाणीपुरवठा योजनांचा पाणी पुरवठा अबाधित ठेवण्यासंदर्भात दिनांक २६/१०/२०१५ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार सदर योजनांचा पाणी पुरवठा खंडीत करण्यात आलेला नाही. त्यामुळे कोणतेही साखर कारखाने, एमआयडीसी व इतर कारखान्यांचा पाणी पुरवठा बंद करण्यात आलेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**राज्यातील गरोदर व स्तनदा मातांना कुपोषण मुक्त  
करण्यासाठी सकस आहार देण्याबाबत**

(१८) \* १३२९५ श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १३ जिल्ह्यात आदिवासी बहुल क्षेत्रातील सर्व समाजाच्या गरोदर व स्तनदा मातांना कुपोषण मुक्त करण्यासाठी दुपारी मोफत सकस आहार देण्याचा निर्णय शासनाने माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासाठी वर्षाला किती खर्च अपेक्षित आहे,

(३) असल्यास, ही योजना केव्हापासून राबविण्यात येणार आहे,

(४) असल्यास, या योजनेचा लाभ नोव्हेंबर, २०१५ अखेर किती आदिवासी मातांना देण्यात आला आहे ?

**श्री. विष्णु सवरा :** (१) हे खरे आहे.

आदिवासी विकास विभागाच्या दिनांक १८/११/२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये भारतरत्न डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम अमृत आहार योजना सुरु करण्यात आली असून सदर योजना १६ जिल्ह्यांतील अनुसूचित क्षेत्र व अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत गावातील अंगणवाडी मार्फत

राबविण्यात येणार आहे. या योजनेतर्गत गरोदर स्त्रियांना शेवटच्या तिमाहीत व स्तनदा मातांना बाळंतपणानंतर पहिल्या तिमाहीत याप्रमाणे सहा महिन्यांच्या कालावधीकरिता एक वेळचा चौरस आहार देण्यात येणार आहे.

(२) या योजनेकरिता एका वर्षासाठी सुमारे रु.४५ कोटी इतका खर्च अपेक्षित आहे.

(३) सदर योजना दिनांक १ डिसेंबर, २०१५ पासून राबविण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### श्रीलंका येथून महात्मा गौतम बुध्दांचे अवशेष राज्यात आणण्याबाबत

(१९) \* १३६४० डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्रीलंका येथून महात्मा गौतम बुध्दांचे अवशेष राज्यामध्ये आणण्यासाठी मा.सामाजिक न्याय मंत्री यांनी माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान श्रीलंकेचा दौरा केला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी हे अवशेष नागपूरला आणून भंडारा, साकोली, गोंदिया, चंद्रपूर इत्यादी ठिकाणी नेण्यात येणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कामी राज्य शासनातर्फे कोणकोणती व्यवस्था करण्यात आली आहे ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) नाही, हा दौरा वैयक्तिक होता.

(२) व (३) लाईट ऑफ एशिया फाऊंडेशन, श्रीलंका या संस्थेच्यावतीने भगवान गौतम बुध्दांच्या पवित्र अस्थिधातु श्रीलंका येथून नागपूर येथे आणण्यात येऊन, ते दिनांक १४.१०.२०१५ ते २४.१०.२०१५ या कालावधीत कलश रथ रॅली द्वारे भंडारा, चंद्रपूर, नागपूर ग्रामीण, वर्धा, गोंदिया या जिल्ह्यात नेण्यात आले. या वाहतुकी दरम्यान कलश दर्शनस्थळी योग्य पोलीस बंदोबस्त ठेवण्यात आला होता व वाहतुकी दरम्यान कोणताही अनुचित प्रकार घडणार नाही, याची दक्षता घेण्यात आली होती.

-----

**औरंगाबाद, जालना व लातूर या जिल्ह्यात सार्वजनिक बांधकाम  
विभागातील मोजमाप पुस्तके (मेजरमेंट बुक्स)  
गहाळ झाल्याबाबत**

(२०) \* १३८४८ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७५१७ ला दिनांक १३ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग अंतर्गत औरंगाबाद, जालना, लातूर विभागात विविध कामांच्या हजारो काम मापक पुस्तिका (मेजरमेंट बुक्स) गहाळ झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, औरंगाबाद विभागात १५४३, जालन्यात १७७९ तर लातूरमध्ये ७११ मेजरबुक गहाळ झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मेजरबुक गहाळ झाल्याने कोट्यवधी रूपयांची बनावट कामे दडपली जाण्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मेजरबुक गहाळ प्रकरणी चौकशी करून दोषींवर कारवाई करण्याऐवजी सार्वजनिक बांधकाम विभाग मेजर पुस्तिका प्राप्त करून बनावट कामे दडपण्याचा प्रयत्न करित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, मेजरबुक गहाळ प्रकरण दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) अंशतः खरे आहे. मोजमाप पुस्तिका गणतीनुसार काही मोजमाप पुस्तिकांची तफावत आढळून आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

प्रश्नात दर्शविण्यात आलेल्या मोजमाप पुस्तिका गहाळ झालेल्या नसून प्रत्यक्ष पडताळणीत तफावत आढळून आलेली आहे. सदर तफावतीची सद्यस्थिती खालीलप्रमाणे आहे.

सा.बां.वि.औरंगाबाद - १०५८

सा.बां.वि.जालना - ७९७

सा.बां.वि.लातूर - २७१

सदर तफावतीबाबत शोध घेऊन आढावा घेण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

तफावतीचे अनुषंगाने आढावा घेण्याचे काम पूर्ण झालेवर पुढील कार्यवाहीचे स्वरूप निश्चित करण्यात येईल.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**कामठी (जि.नागपूर) तालुक्यातील गावांना जोडणारा  
पूल व रस्त्यांच्या बांधकामाबाबत**

(२१) \* १४००५ श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.रामनाथ मोते :  
सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील  
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कामठी (जि.नागपूर) तालुक्यातील २० मी. परिसरातील कन्हान नदीच्या  
भागात गावांना जोडणारा पूल व रस्ता नसल्याने सुमारे ७७ गावांपैकी ५४  
गावांमध्ये बस सेवा नसून अनेक गावातील मुले-मुलींना शिक्षणासाठी सुमारे  
५ ते ७ किमीचे अंतर पायी चालून कन्हान नदीचे पात्र ओलांडावे लागते, हे  
खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त गावांना जोडणारा पुल व रस्ता तयार करण्याबाबत  
शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) अंशतः खरे आहे.

कामठी तालुक्यात कन्हान नदीवर ह्या परिसरात ४ पूल अस्तित्वात  
आहेत. ही सर्व ७७ गावे बारमाही रस्त्याने जोडलेली आहेत. ह्यापैकी ३९  
गावांना रा.प.महामंडळाची नियमित सेवा सुरु आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**परभणी जिल्ह्यातील सोनपेठ तालुक्यास जोडणाऱ्या  
रस्त्यासाठी निधी उपलब्ध करून देणेबाबत**

- (२२) \* १४००६ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) परभणी जिल्ह्यातील सोनपेठ या तालुक्यास जोडणाऱ्या रस्त्याच्या कामासाठी तेथील नागरीक, पत्रकार, व्यापारी व विविध संघटनांनी माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान विविध आंदोलने केली आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सोनपेठ तालुक्यास राष्ट्रीय महामार्ग २२२ ला जोडण्यासाठी पाथरी-सोनपेठ या रस्त्याच्या कामासाठी ५० कोटी रुपयांचा निधी विशेष बाब म्हणून उपलब्ध करून द्यावा, अशी मागणी लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्यामार्फत मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जनतेच्या आंदोलनाची व सदस्यांच्या मागणीची दखल घेऊन मा.मुख्यमंत्री यांनी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, सदर कामासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) तसेच किती कालावधीत सदरील रस्ता पूर्ण करण्यात येणार आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) व (२) होय.

(३), (४), (५) व (६) प्रश्नांकित रस्त्यावरील खड्डे भरण्याचे व दुरुस्तीचे काम प्रगतीत आहे. या रस्त्यावरील उर्वरित कामे ही मंजूरी, निकष व निधीच्या उपलब्धतेच्या अधिनतेने हाती घेण्याचा प्रयत्न राहिल.

-----

**राज्यात खाजगी सावकारांवर बंदी आणून त्याची  
अंमलबजावणी होणेबाबत**

(२३) \* १४१०१ श्री.विनायकराव मेटे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात शासनाने खाजगी सावकारांवर बंदी आणली असून गरीब शेतकऱ्यांची सावकारांच्या जाचातून सुटका करण्याचे काम केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या खाजगी सावकारांच्या शंभर रूपयावर २० व चक्रवाढ व्याज दराने गरजू व्यक्तींना कोणतीही परवानगी नसताना कर्ज देवून त्यांची पिळवणूक केल्याप्रकरणी बीड शहरातील नाळवंडी नाका येथे पाण्याच्या टाकीवरून उडी टाकून एका तरुणाने आत्महत्या केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, चिपळून येथे अनेकजण खाजगी सावकारांच्या जाचात अडकले असून कर्जदारांना धमकावण्याचे प्रकार मोठ्या प्रमाणात सुरू असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, खाजगी सावकारांवर बंदी आणून त्यांची अंमलबजावणी करण्याबाबत तसेच, बंदी असूनही बेकायदेशीर सावकारी करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) अंशतः खरे आहे.

राज्यात विना परवाना सावकारी व्यवसाय करण्यास कायद्यानुसार बंदी आहे.

(२) नाही.

पोलीस स्टेशन बीड यांचेकडे नोंदविलेल्या FIR नुसार अवैध सावकारीबाबत गुन्हा नोंदविण्यात आलेला नाही.



(३) नाही,

अशी तक्रार प्राप्त नसल्याने जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी यांनी कळविले आहे.

(४) अवैध सावकारी व्यवसाय करणाऱ्याविरुद्ध महाराष्ट्र सावकारी (नियमन) अधिनियम २०१४ मधील कलम १६ व १८ नुसार व इतर वेगवेगळ्या कलमा अंतर्गत कार्यवाही करण्यात येते.

(५) लागू नाही.

-----

**मुर्तिजापूर (जि.अकोला) तालुक्यातील सार्वजनिक बांधकाम  
विभागाच्या गैरकारभाराबाबत**

(२४) \* १४१९२ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुर्तिजापूर (जि.अकोला) तालुक्यात सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या गैरकारभारामुळे पेढी नदीवरील पुलाजवळील भराव खचून बल्लारखेडजवळील वाहतूक बंद झाली असल्याचे दिनांक १२ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर नदीवरील पूलाजवळील रस्त्यांची अनेकवेळा दुरुस्ती करूनही भराव खचत असल्याने सदर काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून गैरकारभार करणाऱ्यांवर कारवाई करून सदर पुलाचे चांगल्या दर्जाचे काम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) अंशतः खरे आहे.

दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१५ रोजी अमरावती, अकोला जिल्ह्यात झालेल्या मुसळधार पावसामुळे सदर ठिकाणच्या बुडीत पूल वजा बंधान्याचे पोचमार्गाचे नुकसान होऊन पोचमार्ग क्षतीग्रस्त झाल्याने सदर ठिकाणची वाहतुक बंद झाली होती.

(२) सदर नदीवर पुलाचे बांधकाम हे पुल वजा बंधारा स्वरूपाचे आहे. पेढी नदीपासून वाहणाऱ्या ५ कि.मी. अंतरावरील पूर्ण नदीचे बँक वॉटरमुळे पेढी नदीचे पाणी थोपून जाते. त्यामुळे वाहून येणारी काटेरी झुडपे, झाडाच्या फांद्या, लाकडे, प्लॅस्टिकसह इतर टाकाऊ वस्तू पूलात असलेल्या बंधान्याच्या दाराच्या चौकटी मध्ये अडकतात व पूलाच्या गाळ्यातून वाहणाऱ्या पुराच्या पाण्यास अडथळा निर्माण होतो. परिणामी पोचमार्गाचे मातीचे भराव वाहून जातात. तातडीची उपाययोजना म्हणून फक्त माती भरावयाचे काम करण्यात येते.

(३) सदर ठिकाणी या पूलाचे पोचमार्गाचे होणारे नुकसानावर कायमस्वरूपी उपाय योजना म्हणून रु.११५.०० लक्ष किंमतीचा प्रस्ताव शासनाने मंजूर केला आहे. हे काम लवकरच कार्यान्वित करणेत येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### **मुंबई-नागपूर राष्ट्रीय महामार्गावरील बांभोरी ते कालिकामाता चौक रस्त्याच्या दुरुस्तीबाबत**

(२५) \* १४२९१ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगाव शहरालगत मुंबई-नागपूर राष्ट्रीय महामार्ग असून त्यावरील बांभोरी ते कालिकामाता चौक दरम्यान सुमारे १२३ खड्डे असून यापैकी एका खड्ड्यांमुळे अपघात होऊन तेथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचे पुत्र तसेच अनेक नागरीकांचे प्राण गेलेले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अद्याप पर्यंत सदर रस्त्याची दुरुस्ती न झाल्याने स्थानिक नागरिकांमध्ये असंतोष पसरला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) हे खरे नाही.

मुंबई ते नागपूर या राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६ च्या चिखली (कि.मी. ३६०/०००) ते फागणे (कि.मी. ५१०/०००) ह्या १५० कि.मी. लांबीमध्ये भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत प्रस्तावित असलेल्या चौपदरीकरणानेच्या प्रकल्पामधील बांभोरी (कि.मी. ४३९/०००) ते कालिकामाता चौक (कि.मी. ४२८/०००) ह्या जळगाव शहरातून जाणाऱ्या ११.०० कि.मी. लांबीच्या रस्त्यावर ७५ मि.मी. पेक्षा कमी खोलीचे ९४ लहान आकाराचे खड्डे पडले होते, असे प्रकल्प संचालकांनी कळविले आहे.

स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचे पुत्राचा दिनांक ५/१०/२०१५ रोजी मध्यरात्रीनंतर झालेला अपघात खड्ड्यामुळे झालेला नसून या मार्गावरील घडलेले इतर अपघात संबंधीत वाहनचालकांच्या चुकांमुळे घडले असल्याचे अपर पोलीस अधीक्षक, जळगाव यांनी कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही.

आजमितीस प्रश्नाधिन लांबीतील सर्व खड्डे भरण्यात आलेले असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, औरंगाबाद यांनी कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**राज्यातील साखर उद्योगातील कामगारांच्या  
वेतनाची थकीत रक्कम देण्याबाबत**

(२६) \* १२२२२ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.किरण पावसकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील साखर कारखान्यांमध्ये काम करणाऱ्या कामगारांच्या वेतनाची एक हजार कोटी रक्कम थकीत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) तसेच, राज्य पातळीवर काम करणाऱ्या सर्व संघटनांचा समावेश असलेली त्रिपक्षीय समिती गठीत करण्याबाबत व कामगारांच्या वेतनाची थकीत रक्कम देण्यासंदर्भात शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) उपलब्ध माहितीनुसार कामगारांच्या थकीत वेतनाची दि. ३१/०७/२०१५ अखेर सुमारे रु. ४३०.६२ कोटी रक्कम थकीत असल्याचे दिसून येते.

(२) याबाबत स्वतंत्र चौकशी केलेली नाही. तथापि असे निदर्शनास आले आहे की, राज्यातील बंद, अवसायनातील, विनोदणी व विक्री केलेले कारखान्यांकडे थकीत वेतन असल्याचे दिसून येते.

(३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडील शासन निर्णय क्र. संकिर्ण २०१४/प्र.क्र. ९६/काम-३, दिनांक ८ जुलै, २०१५ अन्वये राज्यातील साखर कारखाना कामगारांच्या मागण्यांवर विचार करण्यासाठी त्रिपक्षीय समिती नव्याने गठित करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

राज्य शासनाच्या विविध विभागांमध्ये खरेदी करावयाच्या साहित्यासाठी  
“नवीन खरेदी धोरण” लागू करण्याचा निर्णय घेतल्याबाबत

(२७) \* १३१२५ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या विविध विभागांमध्ये खरेदी करावयाच्या विविध साहित्यासाठी “नवीन खरेदी धोरण” लागू करण्याचा निर्णय दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी अथवा त्यासुमारास घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निर्णयाचे व नवीन खरेदी धोरणाचे स्वरूप काय आहे,

(३) उक्त धोरणाची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार व त्याची व्याप्ती काय आहे ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) होय,

(२) धोरणाचे काही ठळक मुद्दे खालीलप्रमाणे आहेत :-

अ) खरेदी नियमपुस्तिकेत संबंधित खरेदीदार विभागांना रुपये ५ हजार पर्यंतच्या किंमतीच्या वस्तू निविदा/दरपत्रके न मागविता थेट जागेवर खरेदी करण्याची मुभा देण्यात आली आहे. परंतु अशा वस्तूंची एकूण खरेदी त्या त्या आर्थिक वर्षात रुपये ५०,०००/- पेक्षा जास्त नसावी.

ब) एका आर्थिक वर्षात एका वस्तूच्या खरेदीची रुपये ५ हजार ते रुपये ३ लाखापर्यंत मूल्य असल्यास किमान ३ दरपत्रके मागवून खरेदी करण्यास मुभा देण्यात आली आहे. तसेच रुपये ३ लाखापर्यंत कोणत्याही वस्तूची खरेदी DGS & D कडील दरकराराच्या आधारे करण्याची खरेदीदार विभागांना मुभा देण्यात आली आहे. तसेच रुपये ३ लाखापेक्षा जास्त किंमत असलेल्या व DGS & D च्या दर करारावर उपलब्ध असलेल्या केवळ ब्रँडेड वस्तूची रुपये १ कोटीपर्यंतची वार्षिक खरेदी करता येईल. मोटार वाहन (कार) साठी रुपये १ कोटीची मर्यादा ठेवण्यात आलेली नाही.

क) रुपये ३ लाखापेक्षा अधिक खरेदी किंमत असलेल्या वस्तूंकरीता ई-निविदा प्रणालीचा वापर करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

ड) शासनाचे अंगीकृत व्यवसाय अंतर्गत नमुद असलेली महामंडळे/ उपक्रमांनी त्यांनी उत्पादीत केलेल्या वस्तूंसाठी निविदेत सहभाग घेतल्यास त्यांच्यासाठी एकूण खरेदीच्या ३० टक्के खरेदी एल-१ दराने राखीव ठेवण्यात आली आहे.

ई) उक्त महामंडळांपैकी केवळ महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ/ महासंघ (महाटेक्स) यांच्या ११ वस्तूंसाठी आरक्षण ठेवण्यात आले असून त्यांच्या वस्तूंची दरनिश्चिती मध्यवर्ती भांडार खरेदी संघटनेकडून (C.S.P.O.) करण्यात येणार आहे.

फ) तसेच अंध व अपंग यांच्या धर्मादाय संस्था यांनी उत्पादीत केलेल्या वस्तूंना आरक्षण देण्यात आले असून त्यांच्या वस्तूंची दरनिश्चिती मध्यवर्ती भांडार खरेदी संघटनेकडून (C.S.P.O.) करण्यात येणार आहे.

(३) सदर धोरणाची अंमलबजावणी दिनांक १/११/२०१५ पासून करण्यात आली आहे.

सदर नियमपुस्तिकेच्या तरतूदी खालील खरेदी कार्यालयांना / विभागांना लागू करण्यात आल्या आहेत :-

- १) राज्य शासनाचा कोणताही विभाग किंवा त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालये, ज्याला खरेदीचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत,
- २) राज्य शासनाच्या मालकीचा किंवा त्याच्या नियंत्रणाखाली असलेला कोणताही सार्वजनिक क्षेत्रातील व्यवसाय किंवा उपक्रम,
- ३) कोणतीही कंपनी, ज्याचे ५० टक्केहून अधिक भाग भांडवल राज्य शासनाने धोरण केलेले असेल,
- ४) जिल्हा परिषदा, महानगरपालिका, नगरपालिका/ नगर परिषद इ. यासारख्या स्थानिक स्वराज्य संस्था,
- ५) विधानसभेच्या कायद्याखाली स्थापित कोणतीही संस्था किंवा मंडळ किंवा महामंडळ किंवा प्राधिकरण किंवा सोसायटी किंवा न्यास किंवा स्वायत्त संस्था (नाव कोणतेही असले तरी) किंवा राज्य शासनाच्या मालकीची किंवा नियंत्रणाखाली असलेली कोणतीही संस्था, आणि

६) अन्य कोणतीही संस्था, ज्याला राज्य शासन या नियमपुस्तिकेच्या प्रयोजनासाठी एक खरेदी संस्था म्हणून अधिसूचित करू शकेल व या संस्थेला राज्य शासनाकडून खरेदीकरीता मोठ्या प्रमाणावर आर्थिक सहाय्य मिळत असेल.

-----

### राज्यातील बाजार समितीतील आडत रद्द करण्याच्या निर्णयाबाबत

(२८) \* १२६७७ डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक ८०८८ ला दिनांक २७ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पणन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील बाजार समितीतील आडत रद्द करणेसंदर्भात सर्व संबंधित घटकांच्या प्रतिनिधींची समिती गठीत करण्याची सुरु असलेली कार्यवाही पुर्ण झाली आहे काय,
- (२) असल्यास, पणन संचालक, पुणे यांना सदर समितीची कार्यकक्षा वाढविण्यासाठी केलेल्या विनंतीस अनुसरून त्यावर अंतिम निर्णय घेण्यात आला आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू समितीने आपल्या शिफारशी शासनास सादर केल्या आहेत काय,
- (४) असल्यास, शिफारशीचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे व त्यानुषंगाने बाजार समितीतील आडत रद्द करणेबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (५) प्रस्तुत प्रकरणी अद्याप कार्यवाही पुर्ण झालेली नसल्यास, ती केव्हापर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३) नाही.

- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.  
 (५) समितीचा लवकरच अहवाल अपेक्षित आहे.

-----

**पुसद (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील अंतर्गत रस्त्याच्या  
 बांधकामात झालेला गैरव्यवहार**

- (२९) \* १२७४२ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-  
 (१) पुसद (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील अंतर्गत रस्त्यांच्या दुरुस्तीसाठी शासनाने ५०० कोटी रुपये खर्च केले असतांनाही येथील रस्त्यांची दयनीय अवस्था झाली असणे, तसेच अनेक कामे अर्धवट अवस्थेत असताना त्या कामांची बिले काढण्यात आली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,  
 (२) असल्यास, पुसद तालुक्यातील अंतर्गत रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,  
 (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,  
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.  
 (२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**अनुसूचित जातीच्या नोकरदार महिला तसेच विद्यार्थीनींसाठी मुंबई,  
 पुणे आणि नागपूर येथे वसतिगृहे बांधण्याच्या प्रस्तावाबाबत**

- (३०) \* १२९८४ श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-



(१) अनुसूचित जातीच्या नोकरदार महिलांसाठी मुंबई, पुणे आणि नागपूर येथे वसतऱिगृह तसेच मुलींसाठी ५० विद्यार्थी क्षमतेची तालुकास्तरीय ५० वसतऱिगृहे बांधण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे काय, निर्णयाचे स्वरूप काय आहे व तदनुसार पुढे कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. राजकुमार बडोले :** (१) होय,

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जयंती वर्षानिमित्ताने राबवावयाच्या कार्यक्रम / उपक्रमांबाबतचा दिनांक ९/१०/२०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला असून, त्यामध्ये अनुसूचित जातीच्या नोकरदार महिलांसाठी मुंबई, पुणे आणि नागपूर येथे वसतऱिगृह तसेच मुलींसाठी ५० विद्यार्थी क्षमतेची तालुकास्तरीय ५० वसतऱिगृहे बांधण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

(२) याबाबतची पुढील कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### **खादी व ग्रामोद्योग प्रदर्शनातील वस्तुंची किंमत वाढविल्याबाबत**

(३१) \* १४१४४ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खादी व ग्रामोद्योग आयोगाद्वारे भरविण्यात आलेल्या खादी व ग्रामोद्योग प्रदर्शनातील वस्तुंची किंमत ३० ते ३५ टक्के वाढविण्यासाठी विक्रेत्यांवर दबाब आणला जात असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मुंबईतील फोर्ट येथील खादी भंडार व विलेपार्ले येथील खादी भवन येथील प्रदर्शनात काही अधिकाऱ्यांनी गैरव्यवहार केला असून पंतप्रधान खादी वापरण्यास सांगत असून खादी वापरावर भर देत असताना या खादी उद्योगातील गैरव्यवहाराप्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषी अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. सुभाष देसाई :** (१) खादी व ग्रामोद्योग आयोग हे केंद्र शासनाच्या सुक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग मंत्रालयांतर्गत संस्था आहे. खादी व ग्रामोद्योग आयोगाने अशा प्रकारची वस्तुस्थिती नाही व तशी तक्रार प्राप्त झाली नसल्याचे कळविले आहे.

(२) व (३) गैरव्यवहार झाला नसल्याने कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही, असे खादी व ग्रामोद्योग आयोगाने कळविले आहे.

-----

**दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील पंचनदी वरील  
पुलाचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(३२) \* १४१६३ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील पंचनदीवरील पुलाचे काम पूर्ण न झाल्याने येथील बौध्दवाडीकडे येण्या-जाण्यासाठी ग्रामस्थांना आपला जीव धोक्यात घालून प्रवास करावा लागत असून सदर ठिकाणी अपघात होत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पूलाच्या बांधकामाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील प्रश्नांकित पुलाचे काम पूर्ण न झाल्याची वस्तुस्थिती आहे, तसेच त्या ठिकाणी अपघात होत असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२) पुलाच्या अंत्यपादाचे काम पूर्ण झाले नंतर पावसाळ्यामुळे उर्वरित काम थांबले होते. आता पुन्हा कामास सुरुवात झाली असून स्लॅब बांधणीचे काम सुरु आहे. सदरचे काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळांतर्गत मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना  
दिल्या जाणाऱ्या शिष्यवृत्तीबाबत**

(३३) \* १३८५२ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळांतर्गत मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना दिल्या जाणाऱ्या शिष्यवृत्ती वाटपात वर्धा जिल्ह्यात ६३ कोटी ३० लाख रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंबंधी नेमलेल्या चौकशी समितीने चौकशी करून शासनास अहवाल सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अहवालानुसार दोषी संस्थांवर गुन्हे दाखल करणे, शासकीय रक्कमांची वसुली, संस्थांची मान्यता रद्द करणे व गैरव्यवहारात जबाबदार असणाऱ्यांवर शासनाने काय कारवाई केली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

**श्री. राजकुमार बडोले :** (१) आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने सादर केलेल्या अहवालानुसार रुपये ६६ कोटी २६ लाख इतक्या रक्कमेचा गैरव्यवहार झाल्याची बाब निदर्शनास आली आहे.

(२) होय.

(३) उपरोक्त अहवालानुसार शिष्यवृत्ती वाटपातील अपहारासंदर्भात संबंधित संस्थांवर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याच्या तसेच अपहाराच्या रक्कमेची वसुली करण्याची कार्यवाहीबाबतच्या सूचना आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांना देण्यात आल्या आहेत.

शिष्यवृत्ती वाटपातील अनियमितते संदर्भात अहवालातील शिफारशीस अनुसरून संबंधित संस्थांची मान्यता रद्द करण्याबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करण्याच्या सूचना उच्च व तंत्र शिक्षण विभागास देण्यात आल्या आहेत.

सदर प्रकरणाशी संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### बीड जिल्हा सहकारी मध्यवर्ती बँकेने भविष्य निर्वाहनिधीची कपात करण्यात आलेली रक्कम इतर कामांसाठी वापरल्याबाबत

(३४) \* १४१०२ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतून गटसचिवांना १३ महिन्यांचा भविष्य निर्वाह निधी त्यांच्या पगारातून कपात केला, परंतु तो निधी त्यांच्या नावे जमा केला नाही व हा पैसा बँकेने इतर कामात वापरल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्थेने बीड बँकेला कळवले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कर्मचाऱ्यांचा पैसा इतर कामांसाठी वापरून गटसचिवांना फसविल्यामुळे जिल्हा बँकेचे अध्यक्ष व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्यावर फौजदारी गुन्हा व रुपये २५ लाखांचा दंड होणार आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रक्कम संबंधित जबाबदार अधिकाऱ्यांकडून वसूल करण्याबाबत तसेच गटसचिवांची फसवणुक करून गैरव्यवहार करणाऱ्या जिल्हा बँकेविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नाही.

बँकेने दि.०६.११.२०१५ रोजी माहे ऑगस्ट २०१४ ते डिसेंबर २०१४ या कालावधीच्या भविष्यनिर्वाह निधी व व्यवसायकराची रक्कम रु. ५२,०७,११४/- आयुक्त, भविष्यनिर्वाह निधी, औरंगाबाद यांच्या कार्यालयाकडे डीमांड ड्राफ्ट स्वरूपात पाठविले आहे. उर्वरीत रक्कम १५ दिवसात भरणा केली नाही तर पुढील कायदेशीर कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात येईल असे बँकेस कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**औरंगाबाद - अजिंठा रस्त्यांबाबत परराष्ट्र खात्याने  
राज्य शासनाकडे केलेली तक्रार**

(३५) \* १४३०० श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चीनचे उपराष्ट्रपती यांनी अजिंठा लेणी दर्शन कार्यक्रमासाठी औरंगाबाद - अजिंठा या रस्त्यावरून केलेल्या प्रवासादरम्यान सदर रस्ता खड्डेमय व खराब असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत परराष्ट्र खात्याने राज्य शासनाकडे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार शासनाने काय कार्यवाही केली वा करणार आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) चीनचे मा.उपराष्ट्रपती यांनी अजिंठा लेणी दर्शन कार्यक्रमासाठी औरंगाबाद-अजिंठा रस्त्यावरून केलेल्या प्रवासा दरम्यान सदर रस्ता खड्डेमय व खराब असल्याचे निदर्शनास आलेबाबत या विभागास कोणतेही पत्र प्राप्त नाही. तथापि, सदर रस्ता नुतनीकरण अभावी पृष्ठभाग

खराब असल्याचे अंशतः खरे आहे.

(२) अशी बाब नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) विषयांकीत रस्त्याचे मजबूतीकरण व डांबरीकरणाचे काम मंजूर असून निविदा निश्चितीचे काम प्रगतीपथावर आहे. ठेकेदारी निश्चितीनंतर काम सुरु करून पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

**राज्यात सामाजिक न्याय विभागातर्गत चालविण्यात येणाऱ्या  
अनुदानित वसतिगृहांकडील विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात  
कर्मचाऱ्यांची पदे मंजूर करणेबाबत**

(३६) \* १२६७४ डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सामाजिक न्याय विभागामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या अनुदानित वसतिगृहांसाठी विद्यार्थी संख्येनुसार कर्मचाऱ्यांची पदे मंजूर करण्यात यावीत, अशी मागणी खाजगी आदिवासी संस्थाचालक संघटनेकडून करण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सद्यस्थितीत २४ ते ४८ विद्यार्थी संख्येस १ अधीक्षक, १ स्वयंपाकी व १ पहारेकरी इतकीच पदे मंजूर असून ५४ ते ३१४ विद्यार्थी संख्येपर्यंत शासन मान्य कर्मचारी संख्या १ अधीक्षक, २ स्वयंपाकी, १ मदतनीस, १ पहारेकरी इतकीच आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तीनशे पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांसाठी अधीक्षक व स्वयंपाकी ही पदे पुरेशा संख्येने मंजूर नसल्यामुळे स्वयंपाक वेळेवर न होणे तसेच कामाच्या नियोजनात अनेक अडचणी निर्माण होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात कर्मचाऱ्यांची पदे मंजूर करणेबाबत शासनाचे धोरण काय आहे ?

**श्री. राजकुमार बडोले :** (१) खाजगी आदिवासी शिक्षण संस्था संचलित अनुदानित वसतिगृहांचे थकीत परिरक्षण अनुदान व कर्मचारी मानधन अदा करण्यासंबंधी लोकप्रतिनिधींनी मागणी केलेली आहे.

(२) होय.

(३) नाही.

(४) शासन निर्णय दिनांक ३० मार्च २००५ अन्वये अनुदानित वसतिगृहास ४८ विद्यार्थी मान्य संख्येपर्यंत १ अधीक्षक, १ स्वयंपाकी व १ पहारेकरी अशी ३ पदे मंजूर करण्यात आलेली आहे. तसेच, ४८ विद्यार्थी संख्येच्या पुढे १ अतिरिक्त स्वयंपाकी व १ मदतनीस अशी पदे मंजूर करण्यात येतात. तथापि, यापेक्षा जास्त विद्यार्थी संख्येस आणखी अतिरिक्त पदे मंजूर करण्याबाबत प्रचलित शासन निर्णयात तरतूद नाही.

-----

**सारखणी (ता.किनवट, जि. नांदेड) येथील शासकीय आश्रमशाळेत  
व्यवसाय प्रशिक्षण संस्थेत निदेशक पदाच्या  
भरतीत झालेला गैरव्यवहार**

(३७) \* १२७४४ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सारखणी (ता.किनवट, जि.नांदेड) येथील शासकीय आश्रम शाळेत व्यवसाय प्रशिक्षण संस्थेत मानधन तत्वावर करण्यात आलेली निदेशक पदाची भरती हि बोगस असल्याचे दिनांक २१ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास या प्रकरणी चौकशी करून हि भरती रद्द करण्याची मागणी अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक तसेच प्रकल्प अधिकारी कार्यालय, किनवट यांच्यासह मा.मुख्यमंत्री व प्रधान सचिव यांच्याकडे श्री.मनोज पोलसवार व इतर नागरिकांनी केली आहे, हे हि खरे आहे काय,

(३) असल्यास उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. विष्णु सवरा :** (१) हे खरे नाही.

(२) श्री. मनोज पोलसवार यांनी दि. ३१.०७.२०१५ रोजी आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांना याबाबत तक्रार दिलेली आहे.

(३) श्री. मनोज पोलसवार यांचेकडून प्राप्त तक्रारीची चौकशी करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----

### दोडामार्ग (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील दोडामार्ग तिलारी महामार्गावरील रस्त्यांची झालेली दुरवस्था

(३८) \* १४१६६ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दोडामार्ग (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील नागरिकांच्या दैनंदिनी रहदारीच्या महत्वाचा असा दोडामार्ग तिलारी या मार्गावर जागोजागी पडलेले खड्डे आणि ठिकठिकाणी साचणारे पाणी यामुळे वाहनचालकांना अक्षरक्ष: जीव धोक्यात घालून सदर रस्त्यावरून वाहने चालवावी लागत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर महामार्गाची दुरुस्ती करून महामार्गावरील खड्डे भरणे, त्याचबरोबर रस्त्याच्या बाजूस भराव टाकून समतोल ठेवून रस्ते वाहतुकीसाठी सुरू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) हे खरे नाही.

(२) सदरस्थितीत डांबरमिश्रीत खडीने खड्डे भरण्यात आले असून रस्त्यालगतची झाडे झुडपे कापून बाजूपट्ट्या समतल करण्यात आल्या आहेत रस्ता वाहतुकीस सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.



(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

-----  
**मराठवाडयातील तांबटरगर (कलईगर) समाजाला शिकलगर या  
जातीचा एन.टी. २१ या प्रवर्गात समावेश करण्याबाबत.**

(३९) \* १३८७२ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाडयातील तांबटरगर (कलईगर) समाजाला शिकलगर या जातीची तत्सम जात संबोधून एन.टी. २१ या प्रवर्गात समावेश करण्यात आला आहे. हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मराठवाडयातील तांबटरगर (कलईगर) समाजाला शिकलगर या जातीची तत्सम जात संबोधून एन.टी. २१ या प्रवर्गातील शासनाच्या सवलती मिळणेबाबत आवश्यक ते पुरावे व प्रस्ताव राज्य मागास आयोगाकडे सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार या समाजास शिकलगर या जातीची तत्सम जात समजून एन.टी. २१ साठी असलेल्या सवलती देण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. राजकुमार बडोले :** (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) तांबटरगर (कलईगर) समाजाचा भटक्या जमातीत समावेश करण्यासाठी निवेदने राज्य मागासवर्ग आयोगाकडे प्राप्त झालेली आहेत. त्या अनुषंगाने सदर बाब राज्य मागासवर्ग आयोगाडून तपासण्यात येत आहे. आयोगाचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर नियमानुसार उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :  
नागपूर.

श्री. उत्तमसिंग चव्हाण  
सचिव,  
महाराष्ट्र विधानपरिषद

---

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर  
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.